

Uførepensjon: Hvordan påvirkes økonomien din hvis du blir ufør?

Som medlem i Statens pensjonskasse er du uføreforsikret fra første dag i medlemskapet. Hva betyr egentlig det?

Uførepensjon fra Statens pensjonskasse er et trygt sikkerhetsnett dersom helsen gjør at du må jobbe mindre. Alle arbeidstakere med medlemskap i Statens pensjonskasse som har en stillingsstørrelse på 20 prosent eller mer, har rett til uførepensjon dersom man får redusert inntektsevne som følge av sykdom eller skade.

For å ha rett på full uførepensjon, må man ha en opptjeningstid i Statens pensjonskasse på 30 år. Det er imidlertid ikke tilbakelagte år som telles. Man kan jo bli ufør i ung alder og da ville man ikke hatt muligheten til å oppnå 30 år. Derfor regnes opptjeningen ut i fra hvor lang opptjening du ville ha hatt mulighet til å oppnå om du jobbet frem til 67 år.

Hva skjer når jeg blir ufør?

Forløpet ved uførhet er at man blir sykemeldt i opptil ett år. I sykmeldingsperioden mottar man full lønn. Uførepensjon fra SPK eller uføretrygd fra NAV må man søke om senest 3 måneder før sykemeldingsåret er omme. Etter ett år blir det avklart hvilken uføregrad man skal ha i samråd med lege. Dersom man er mellom 20 prosent og 49 prosent ufør, vil hele uførepensjonen håndteres av Statens pensjonskasse. Om man er 50 prosent eller mer ufør, vil saken håndteres av NAV og Statens pensjonskasse vil da rette seg etter vedtakene som gjøres i NAV. Er man 50 prosent ufør eller mer, vil man så gå over på arbeidsavklaringspenger i opptil 4 år. Etter arbeidsavklaringsperioden vil det fastsettes en uføregrad. Man får samme kompensasjon i tiden med arbeidsavklaringspenger som når man har en avklart uføregrad.

Delvis eller helt bortfall av arbeidsinntekt

Om man er minimum 20 %, men mindre enn 50 % ufør

Sykepenger

Uførepensjon Statens pensjonskasse

Om man er 50 % ufør eller mer

Sykepenger

Arbeidsavklaringspenger NAV

Varig uføretrygd NAV

Uførepensjon Statens pensjonskasse

Hvor stor er uførepensjonen?

Dersom medlemmet har uføregrad på minst 20 prosent, men lavere enn 50 prosent og ikke har noen uføreytelse fra NAV, er det Statens pensjonskasse som utbetaler hele uførepensjonen. Da beregnes pensjonen med:

- 25 prosent av G (24 221 kr per mai 2018) begrenset til 6 G (581 298 kr per mai 2018) **og**
- 69 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 12 G (1 162 596 kr per mai 2018).

Dersom medlemmet er 50 prosent eller mer ufør og dermed har uføreytelse fra NAV beregnes pensjonen slik:

- NAV utbetaler 66 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 G.
- Statens pensjonskasse utbetaler 25 prosent av G begrenset til 6 G **og**
- 3 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 G **og**
- 69 prosent av pensjonsgrunnlaget mellom 6 og 12 G.

Det betyr altså at man uansett uføregrad, ved full opptjening i Statens pensjonskasse, vil få 69 prosent av pensjonsgrunnlaget pluss 25 prosent av G for inntektsbortfall opp til 12 G.

Man har i tillegg mulighet til å få et ekstra barnetillegg om man forsørger barn under 18 år. Barnetillegget er på 4 prosent av pensjonsgrunnlaget per barn. Tillegget er begrenset opp til 6 G, for opp til 3 barn.

Trenger du annen uføreforsikring?

Om du trenger annen uføreforsikring i tillegg til uførepensjonen fra Statens pensjonskasse eller ei kommer an på hvor høy gjeld du har. En uførepensjon vil som beskrevet gi deg 69 prosent av pensjonsgrunnlaget ditt pluss 25 prosent av G dersom du har full opptjening. Dersom summen du får ut av dette ikke betjener gjelden din, vil det være lurt å ha en privat uføreforsikring i tillegg. På den annen side, kan det være lurt å se over om du ved medlemskapet i Statens pensjonskasse faktisk er dobbeltforsikret og betaler unødvendig på en privat uføreforsikring. Det kommer som nevnt an på gjeldsnivået ditt og den potensielle opptjeningstiden i Statens pensjonskasse.

OBS: Forsikringen gjelder ikke hvis....

....medlemmet ble ufør under to år etter at man ble medlem og uførheten skyldes en sykdom man hadde eller hadde symptomer på da man ble medlem. Man har imidlertid rett om uførheten oppstod som følge av en ulykke dagen etter at man ble medlem fordi dette kan medlemmet umulig ha visst noe om. Pensjonen kan også stanses dersom uførepensjonisten opptrer på en måte som kan forverre helsetilstanden eller forlenge arbeidsuførheten.

Konsekvenser for alderspensjon

Dersom man blir ufør og dermed må gå ned i stilling eller på annet vis redusere inntekten sin, vil man likevel ha opptjening i Statens pensjonskasse som om man var i samme stilling som før man ble ufør. Opptjeningen i Statens pensjonskasse fortsetter frem til man blir 67 år eller ved aldersgrensen til stillingen om man har en stilling med lavere aldersgrense. Fra man fyller 67 år er man ikke lenger uførepensjonist. Man blir da vanlig alderspensjonist.

Andre individuelle eller kollektive uføreordninger

Så lenge man står i arbeid har man også en kollektiv yrkesskedeforsikring gjennom arbeidsgiver. Blir man syk eller skadet på jobb, i arbeidstiden, har man rett på utbetaling fra yrkesskedeforsikringen. Denne vil komme til utbetaling i tillegg til uførepensjonen fra Statens pensjonskasse. Har man tegnet en privat uføreforsikring vil den også komme til utbetaling uavhengig av pensjonen fra Statens pensjonskasse.

Inntekt ved siden av

Regelverket rundt uførepensjon oppmuntrer til å jobbe så mye man klarer ved siden av uførepensjonen. Man beholder uføregraden sin uansett hvor mye man jobber ved siden av, men utbetalingen reduseres i perioder der man jobber mer enn uføregraden tilsier. Det er uførepensjonistens ansvar og melde fra hvor stor inntekt man har slik at man får rett utbetalt uførepensjon. Dette melder man inn på «Min side» på www.spk.no. Dersom uførepensjonisten ikke lenger makter å jobbe, vil han/hun igjen få utbetalt full uførepensjon i henhold til uføregraden som først ble fastsatt. Man står altså ikke i fare for å få redusert uføregrad eller miste uføregraden fordi man jobber for mye ved siden av. Hvis imidlertid inntekten utgjør mer enn 80 prosent av samlet inntekt før uforhet, faller uførepensjonen bort. Dette er den såkalte 80 prosentregelen. Tjener man så mindre igjen, vil uførepensjonen komme til utbetaling igjen.

Hvordan blir uførepensjon skattlagt?

Skatteleggingen av de samlede uføreytelsene fra folketrygden og Statens pensjonskasse skal skattelegges som lønnsinntekt. Tidligere var uførepensjonen fra Statens pensjonskasse totalt 66 prosent, men etter 1.1.2015 ble den økt til 69 prosent pluss 25 prosent av G for å kompensere for skatteskjerpelsen for uførepensjonister som inntraff samtidig.

For mer informasjon rundt uførepensjon, gå inn på www.spk.no.